

**Філончук К.В.**

Студентка 2-го курсу факультету ФСП  
НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:  
Чепульченко Т. О., к.ю.н., доц., ФСП  
НТУУ «КПІ»

### **Доктрина прав людини в романо-германській правовій системі**

Одним із основних чинників розвитку суспільства на сьогодні в усьому світі є права і свободи громадянина. Незалежно від пануючого режиму чи природою держави, взаємовідносини завжди мали практичне значення, тому що не враховуючи це питання неможливо було б встановити в суспільстві порядок, який би відповідав інтересам особи.

У сучасних умовах актуальними лишаються питання історії, теорії і практики становлення й розвитку прав особи та громадянина будь-якої держави. Права особи мають універсальний характер, вони є предметом дослідження всіх галузей суспільствознавства та ряду правових наук, кожна з яких визначає певну галузь життєдіяльності людини. [1]

Хотілося б зазначити, що від міжнародних стандартів залишається далеким стан дотримання прав і свобод особи саме в країнах постсоціалістичного табору. Причинами цього є безробіття, бідність великої частини населення, досить складна економічна ситуація, недосконалість вітчизняної законодавчої бази та правозахисної практики, зокрема це проявляється в невиконаннях судових рішень, тиск на ЗМІ та обмеження свободи слова також недостатній рівень правової освіти.

Одне з перших місць за ступенем їх законодавчого закріплення державами займають особисті права, які належать до романо-германської правової системи. У конституції таких держав, як Німеччина та Польща закріплене право на життя, на повагу до гідності, на свободу та особисту недоторканність і недоторканність приватного та сімейного життя

Політичні права та свободи, багато з яких належать лише громадянам держави, гарантуються нею. На найвищому законодавчому рівні також закріплені основні політичні права і свободи країн романо-германського правового блоку.

Одними з ключових правових інститутів країн романо-германської правової системи є економічні та соціальні права. Вони закріплені у міжнародних правових актах та в законодавстві окремих держав.

Право на освіту, творчість, користування результатами наукового прогресу, доступу до культурного життя, можливість розвитку мови, національної культури належать до культурних прав, які є закріпленими на європейському рівні, на рівні ООН і на рівні конституції та законодавчих актів багатьох країн.

Розглядаючи сучасні тенденції розвитку інституту прав особи, насамперед у державах романо-германської правової системи, потрібно зазначити, що конституційна практика різних держав певною мірою зняла суперечності природно-правового та позитивно-правового підходів до прав особи шляхом законодавчого закріплення основних прав і свобод, які виключають тиск і насильство держави стосовно особи, обстоюючи її автономію і пріоритетність прав особи щодо держави. [2]

При цьому тенденція зближення природно-правової доктрини з позитивним правом відбувається переважно у двох напрямках: необхідності нормативного визнання державою природних прав і свобод особи та конституційного та судового сприяння пом'якшенню суперечностей між природно-правовим і позитивістським підходами.

Означені тенденції зумовлюють спрямованість до зменшення розбіжностей між доктринами – відстороненість позитивістського підходу від особистих і соціальних цінностей та незахищеність природних прав поза правовим регулюванням державою. [3]

Таким чином можна зробити висновок, що в країнах романо-германської правової системи в умовах глобалізації для подальшої демократизації, гуманізації та розвитку інституту прав особи потрібно розвиватись в таких аспектах: непереривно брати до уваги оновлення і вдосконалення прав і свобод у законотворчості демократичних держав;

посилення відповідальності для держави перед особою, що визначається забезпеченням практичного дотримання прав особи, насамперед, на державному рівні.

*Список використаних джерел*

- 1.Васецький В.Ю. Права особи в романо-германській правовій системі //Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки.-Вип. 24. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2004.-С. 60-66
2. Суботін В.М., Філонов О.В. та ін. Теорія держави і права: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 327 с.
3. Теорія держави і права. Проблеми теорії держави і права. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 247 с.